

Starzenie się populacji a ich rozwój

‘Państwa powinny dostrzegać i brać pod uwagę demograficzne trendy powodujące zmiany w strukturze ich populacji. Takie podejście służy bowiem optymalizacji procesu ich rozwoju’, Międzynarodowy Plan Działań, par.13.

Proces starzenia się populacji wpływa na wielkość i proporcje pomiędzy różnymi grupami społecznymi, między innymi na liczebność populacji czynnej zawodowo. W rezultacie potrzebna jest korekta polityki w sferze zatrudnienia, zabezpieczenia socjalnego, opieki społecznej, edukacji i ochrony zdrowia, a także modeli inwestowania, konsumpcji i oszczędzania.

I tak, większość krajów rozwiniętych dokonała modyfikacji ogólnospołecznej polityki zabezpieczenia dochodów osób starszych poprzez wprowadzenie rozwiązań obejmujących różne modele wypłat emerytalnych i świadczeń socjalnych, zachęt dla oszczędzania przez całe życie oraz elastyczne systemy zatrudnienia i przechodzenia na emeryturę.

Kraje słabiej rozwinięte z reguły opowiadają się za trójdrożną polityką zabezpieczenia dochodów osób starszych. Polityka ta polega na: wsparciu ze strony rodzin i organizacji społecznych, uprzywilejowanym traktowaniu terenów wiejskich dla powstrzymania odpływu młodzieży do miast oraz na stwarzaniu seniorom szans zdobywania środków do życia poprzez pracę w mikroprzedsiębiorstwach, firmach rodzinnych lub spółdzielniach i poprzez dostęp do programów szkoleniowych i kredytów.

Zapewnienie odpowiedniego zabezpieczenia dochodów seniorów stanowi szczególne wyzwanie tam, gdzie proces starzenia się populacji nastąpił bardzo szybko, czyli w krajach które niedawno przeszły proces industrializacji. Równie trudna sytuacja istnieje w krajach, które odeszły od systemu centralnego sterowania gospodarką i cierpi na brak zasobów i infrastruktury.

Decyzje w skali makro mogą również przyczynić się do stworzenia warunków sprzyjających wielopokoleniowym wymianom, ‘aktywnemu’ starzeniu się w miejscu zamieszkania oraz tworzeniu kultury opieki, korzystnej dla obu stron. Chodzi tu, na przykład, o programy wspierające samopomoc i pomoc rodzinną lub zachęcające do różnorodnych rozwiązań z zakresu mieszkalnictwa – od ‘mieszkań dla dziadków’ po wtopione w życie lokalnych społeczności ‘domów spokojnej starości’.

W okresach demograficznych i społeczno-ekonomicznych przemian powoływanie się na Zasady Działania ONZ Na Rzecz Osób Starszych może dawać lepsze gwarancje, że polityka w skali ogólnopństwowej będzie miała na względzie niezależność, uczestnictwo, samorealizacja i godność seniorów. Przygotowania do obchodów Międzynarodowego Roku Seniorów mogą być dobrą okazją do przeprowadzenia badań nad włączeniem kwestii starzenia się populacji do planów rozwoju państw znajdujących się na różnych etapach demograficznej i społeczno-ekonomicznej transformacji.